

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház. I. emelet.

Kiadóhivatal: Kaszál József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A tisztességes verseny.

Hónapok óta foglalkoztatja az ország közvéleményét és így a sajtó munkásait is a kereskedők és iparosok ismert panaszai társaiknak tisztességtelen versenye miatt, amely a szolid kereskedőt, a munkás és becsületes iparost tönkretesz. Tengernyi sokat írtak erről a lapok, a tanácsok egész özöne zúdult a kereskedők, iparosok és a fogyasztó közönség nyakába, de vajmi kevés hasznát fogják látni ennek azok, akik óhajlják, az iparosok és kereskedők, ami természetes is, mert versenyre szükség van és megszabni a határt, hogy hol szűnik meg a tisztességes verseny és hol kezdődik a tisztességtelen, nagyon nehéz. Majdnem olyan nehéz, mint megszabni, hol van a határ az iparos és kereskedő között.

Versenyre az ipari termékek készítésénél és az árúczikkék forgalomban hozatalánál szükség van úgy az eladók ill. a munkások, mint a fogyasztók szempontjából. Hogy ez mennyire igaz, csak egy körülményre utalunk. Két kereskedelmi cikk van hazánkban, amelyet az állam monopolizál, az egyik a só, amely teljesen egyformán, mint nyersanyag kerül a közönség kezeibe és így a kritikát el nem tűri, a másik a dohány és szivar, amely feldolgozottan kerül a közönség kezeibe és a mely ellen lépten-nyomon hallani kifogásokat, pedig olyanok, akik bejártak sok országot, azt mondják, hogy sehol sem kapni oly olcsón olyan jó dohányokat és szivarokat mint nálunk. Ez leginkább azon országokkal való összehasonlításokra vonatkozik, ahol állami monopólium van. Ahol a dohány a szabad kereskedelem tárgyát képezi, ott az e nemű cikkek sokkal rosszabbak, mint nálunk. Hasznos a verseny még azért is, mert ez

buzdítja a termelőket arra, hogy minél szebb, jobb és olcsóbb árukat készítsenek, árusítsanak, a közönség pedig, ha olcsóbban jut a jobb áruhoz, többet vásárol, mert többre jut pénz. Igaz, hogy sokszor olcsón adnak rossz árút, hát az természetes és a vevő tudja, hogy olcsón — a szokott áron alul — csak silányabb minőséget kap. Az is megesik, hogy drágán adnak rossz, csak szemre szép árút, de ezt a vevő közönség kitépasztalja és e szerint igazodik. Minden esetre előnyben részesítjük a szabad versenyt, mert a mai felfogásnak csak az felel meg és az igazi u. n. tisztességes versenyt csakis úgy lehetne elérni, ha minden iparra és kereskedelmi szakra megszabnák a numerus clausust vagy behoznák a monopóliumot, amikor vagy egyes kiválasztottak vagy az állam szabná meg mindenek árát és pedig az előbbieket jó borsosan, mert ugyan ki segíthetne magán?

Mi erősen hiszszük, hogy a tisztességes versenyért való sóhajtozás inkább szól a verseny ellen általában, mert mi tagadás, a megélhetés nagyon nehéz, vállalkozó, kereskedő és iparos sok van és a soknak nem jut annyi, mint ha csak kevés volna. Nem lehet tehát az a célunk, hogy bármit is tegyünk a verseny megszüntetése ellen, mert ez a fogyasztó közönség érdekei ellen van, már pedig a kereskedő és iparos a fogyasztó közönségért van és nem megfordítva, hanem *oda kell hatni, hogy igenis a helybeli kereskedők megélhetését biztosítsuk. Ennek pedig az a módja, hogy fedezzük minden szükségletünket, amelyet itt fedezhetünk, városunkban.* Ne álljunk kötélen, ha a fővárosi utazó meglátogat bennünket és küldjük őket egy házzal odább. Evről-évre panaszkodunk, hogy a főváros felszívja a vidéket, hogy minden vidéki erőt magába szí. Ugy látszik

nem tudja a közönségünk azt, hogy ebben is mint megannyi másban kettőn áll a város. Ha mi nem segítjük a fővárost az ipar, a kereskedelem terén, akkor nem fog a mi rovásunkra erősödni. Tavaszkor és őszkor felhangzik a kereskedővilág panaszja, hogy a gazdagok, akiknek szükségleteik legnagyobbak, részben a fővárosba mennek vásárolni, részben a fővárosi utazóktól vesznek árút, ami nincs hasznára városunknak, *ami egyik szülő oka annak, hogy városunk kereskedelme kisebbedik.* Alig másfél év óta megszűnt egy nagykereskedés, amelynek helyén másik nincs, megszűnt két más üzlet és helyettük csak egy támadt és talán nem vétünk a köteles indiscretio ellen, ha azt is kimondjuk, hogy az utolsó télen nem egy bajai kereskedő egyezkedett ki hitelezőivel, mert nem bírt kötelezettségeinek megfelelni.

Mint ha hallanók a közönség ellenvetését, hogy a helybeli kereskedőknél nem kapják az árúkat a kívánt finom minőségben. Ez azonban téves állítás. Csak próbálja meg a közönség és keressen finom cikkekkel, nem-e fogják kereskedőink azokat szíves örömmel beszerezni. De találmra, kirakat díszítésre nem ölhetnek egyes cikkekbe, plane finom cikkekbe nagy összegeket. Ezt kívánni nem lehet. De ezuttal komoly szavunk van kereskedőinkhez is. Évek óta kísérjük figyelemmel a helybeli kereskedelmet és soha sem találtunk olyan tüneteket, mint egy év óta. Tavaly két kereskedő hirdetett végeladást „az üzlet teljes felosztása miatt” és mindkettő meg gondolta a dolgot és nem osztalta fel az üzletet sem véglegesen, sem időlegesen, csak eladta árújának nagy részét valamivel kisebb haszonra és üzlettársainak kárára, de kárára a helyi kereskedők összeségének,

TÁRCZA.

A Bakonyban.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.

Utóleírás írta: Alfa.

Örömmel időzven a szabad természetben, úgy az elmúlt, valamint az azt megelőző szünetidőben is kisebb-nagyobb kirándulásokat tettem szülővárosom környékén, melyek mindegyike kedves emlékekkel, érdekes apróságokkal újul fel képzeletemben. Az elmúlt év július havának néhány napját Várpalotán töltöttem, hova mindig örömmel gondolok, mivel gyermekkorom legboldogabb éveit ezen városka falai közt tettem el.

Várpalota a Bakony szelén, a m. k. államvasutak székesfehérvári-szombathelyi vonalán. Veszprém és Fehérvár között, s két megyei székváros között egyenlő távolságban áll. A mintegy 7 ezer lakosú helynek élénk forgalmat ad azon körülmény, hogy a Bakony kivágott fáinak roppant mennyiségét nagyrészt innen szállítják el. A helység közepén áll Hollós Mátyás egykor híres várkastélya, még elég jó állapotban. (Sajnos, jelenleg egy külföldi bérlet lakja az őt termek.) Ugyancsak ennek közelében van a Zichy-család egyik tagjának, gróf Zichy Vladimírnek egyszerű, de izléses, remek parkkal körülvett kastélya, melyben a gróf családja nyáron tartózkodni szokott. Más érdekességet a községben alig találunk. Kívül azonban akad bémulni való elég. A falu csaknem minden pontjára lekékelnek a Bakony erdőköszoruzta bércei, melyek közt messziről kivehetők a mély völgynyílások, titokzóságukkal esalva az idegent közelükbe.

Itt időztem harmadik napján július 16-án vasárnap délután, kis társaságunk, mely vakációzó diákokból állt, esendes beszélgetéssel a piac téren felé tartott. Ilyenkor szoktuk megállapítani, hogy

miel töltjük a nap hátralevő óráit. Most is csakhamar felmerült a kérdés, hogy mit csináljunk ma délután? Mindnyájan elgondolkoztunk. Egy társunk, megpillantva az oly közelben kéklő ormokat, derült arccal felkiáltott: „Menjünk a Bakonyba!” Esméjét mindnyájan ujjongva fogadtuk. Jobbat talán egyikünk sem gondolhatott volna...

A történetek után rövid negyedórával már a helységen kívül, egy szűk mély útban haladtunk, a Bakony legközelebbi völgynyílása felé. Egy tekintet öltözöttünk, rögtön elárulja ezélnk. Kabátainkat a nap heve leoldatta vállainkról; hanyagul hátunkra vetettük őket. A hatalmas botokkal, s egyikünk hátán levő táskával — melybe hűsítő italt tettünk — igazi vándorlegényekként tüntünk fel. Így lépdeltünk a szűk nyílásban előre, mely a göröngyök, s az összehalmozott kövek miatt mind nehezebben járhatóvá vált. Végre megunva a sok bukdácsolást, a dombtetőn folytattunk utunkat. A fensíkserű lejtő, melyet halvány fűszőnyeg borít, s alig észrevehető emelkedéssel az erdőség felé húzódik, legelőül szolgál. Láttunk is vagy 30–40 nagyfülű nemes állatot, a mint nagyokat harapva, mohó étvágygal fogyasztják a sovány fűvet. Az „oltott nyulak” — mert itt annak nevezik Kis-Ázsia eme hasznos szülötseit, — e vidéken nagy számmal találhatók. A szegény nép használja őket a ló helyett.

Egy másik érdekes jelenség, a mit itt láttunk, s a mely szüntelen akadályozott előhaladásunkban, az a sok kisebb nagyobb terméskő és szikladarab, mely egészen ellepi a lankás hegyoldalt, s a melyről a természeti tűneményeket nem ismerő nép azt hiszi, hogy az úgy terem itt a mezőn, mint akáreksak a maszlagos redőszírom, vagy a számtartóvis. Annál is inkább hajlandó azt hinni, mert évenként többször nagy fáradsággal éppen neki kell elhordania e köveket, s minden

hőlvadás vagy záporosó után ismét megtelik földje a természet ezen galyibáskodó ajándékával.

Egy alföldi úr, kit e vidékre hozott a sorsa, meglátván a temérdek követ, egész közömbösen lehajolt s elkezdte szedni zseibe, miközben így szólt: „Jó lesz ez nekem otthon, legalább felépíthetem vele házamat.”

Mintegy háromnegyedórai gyaloglás után az ő Bakony első tekervényes völgy nyílása előtt találtuk magunkat. Mielőtt behatoltunk volna apró karókat vagdosztunk ama czeleből, hogy ott, a hol a völgyek elágazása visszajövet könnyen megtéveszthetne bennünket, azokat letűzve, megjelöljük az irányt, melyben löttünk. — Így előkészítve beindultunk a rengetegbe. Alig haladtunk 100 lépésre máris bámulya tekintettünk körül. A kanyargó ösvény, beljebb és beljebb hatolva, számtalan irányba elágazva, titkos labirint útvesztőjeként állott előttünk. Két oldalt az égnck meredő, százados cser- és tölgyekkel árnyékolt sziklafalak daczolnak az idő emésztő haragjával. Hátunk mögött susogva borulnak össze a völgyfalak koronái, elrejtve előlünk a kijárót, s fejünk felett az ég azurja váltja fel a bérci erdők sötét lombosát. Mily egészen más érzés fogja el itt az emberi lelket! Mily óriási ellentét a külvilág zsihogása s a csendes erdei magány közt, melyt csak néha-néha zavar meg egy-egy sziklaféskéből kirepülő sas szárnyának tompa buhogása.

Csak most, miután már ennyire bejutottunk, jutott eszünkbe, hogy itt kell valahol lenni Mátyás híres vadaskastélyának is, a melyről oly sokat halottunk, s a melynek festői vidéke kedvelt kiránduló helye a palotaiaknak. „Ezt keressük tehát fel!” hangzott el ajkainkról. Csakhogy ez nem volt oly könnyű dolog, a mint talán első pillanatra látszott. A völgy ugyanis, melyben eddig haladtunk, most hirtelen három irányba ágazott el. Vajjon melyiken kell indulnunk a cél felé? E kérdés foglalkoztatott bennünket. Tájékozatlanok

mert az ilyen eljárás visszatetszést szül a közönség körében.

Jelenleg újra van két teljes végeladás és egy „nagy kiárusítás.” Hogy ez mit jelent, nem tudjuk, de tudjuk azt, hogy a közönség mosolyog és nem vásárol, úgy hogy városunk kereskedelme, — megrendülvén a közönség bizalma, — még inkább pang.

Fájdalmas csak az, hogy nagy pangást már ki nem tud állni. Gondolja hát meg a közönség és a kereskedői kar, hogy nem jó a tüzzel játszani.

P.

Helybeli és vidéki hírek.

Társas vacsora. A Casino f. hó 6-án saját helyiségeiben a szabadkai kir. törvényszék elnökének *Polgár József* úr tiszteletére társas vacsorát rendezett, melyen az ép városunkban időző *Schmausz* Endre főispán ur is részt vett. A felköszöntők sorát *id. Szutrély* Lipót nyitotta meg, ki poharát a főispánra és az elnökre ültette, *Sehmausz* főispán az elnököt, az elnököket köszöntötte fel. Számos felköszöntő hangzott még el azután. *Latinovits* János, *Hesser* Gyula, *Dr. Lemberger* Armin, *Dr. Hermann* Adolf, *Bardócz* Sándor, *Dr. Ladányi* Mor és *Bodrogi* Gyula mondtak a szebbnél-szebb felköszöntőt. A társaság a legkedélyesebb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

Eljegyzés. *Kornis* Mihály ur, a cs. kir. szab. trieszti általános biztosító társulat magyarországi vezérigazgatójának főtisztviselője ma tartja kezfogóját *Koch* Armin urnak kiváló szépségű és kedves leányával *Margit* urhölgygyel.

Eljegyzés. *Nikolics* Izidor szabályi főszolgabíró eljegyzte *Paukocits* Ottó nyugalmazott táblabíró, ó-becsei nagybirtokos bájos leányát *Paukocits* Idát.

Néh. Dr. Lemberger Henrik emlékezete a becsi újságokban. A Bécsben megjelenő „Die Neuzeit” című heti folyóirat a következő meleg-hangu nekrológot szentelt az elhunyt orvosnak: Egy veterán az orvosi tudomány és a paedagogia terén halt el életének 87-ik évében. *Dr. Lemberger* Henrik bajai orvos kit nagy tisztességek közepette helyezték örök nyugalomra. Bécsben végezte orvosi tanulmányait, hol 56 évvel ezelőtt orvostudorrá avatták; széleskörű munkásságot fejtett ki mint a bajai ur. kórház orvosa, mint igazgatója és elüljárója az izr. hitközség tanítványainak és mint szabadelvű képviselője az izr. congresszusnak. A szabadelvű párt is a zsidóság történelmi talaján állott. Csodálatraméltók voltak az elhunyt nagy szellem nyelvismeretei, ki, a midőn a boldog emlékü Haynald érsek bíbornokot latin nyelven felköszöntötte, classicus latin tudományákkal állt kitüntetve elismerésben részesült. Kiváló héber nyelvismeretéről Dante barátjának, Immanuel ben Salomo Makamainak lefordítása tesz örvendetes tanúságot. A munka

levén, úgy határoztuk el magunkat, hogy mind-egyikben megkíséreljük az előrehaladást, mivel annyit tudunk, hogy a sziklavár bármelyik völgy felett emelkedik is, messze nem lehet.

Legelőször tehát a bal felé eső völgy széles ölen nyomultunk előre, — mint látni fogjuk rossz irányban. Már jó ideig haladtunk befelé a mind sűrűbbé váló erdő közepén. E mellett keskeny gyalogjárónk is egyre járatlanabbá lett, mikor ismét választanunk kellett a szétágazó utak közt. Az egyik halad tovább a völgy mélyében, a másik meredeken felkúszik annak bal párkányán. Mi az utóbbit választottuk úgy gondolkodván, hogyha a meredek út nem is vezet a váromhoz, de valószínűleg valamelyik hegytetőre, a honnan azután, ha nem is egész közelről, de mégis megállhatjuk a romokat. Másrészt az is ez útirány mellett szólt, hogy ha az alsó uton haladván s a várat meg nem találva, vissza kell térnünk a nélkül, hogy valamit látnunk volna, addig a hegyi út minden fáradsága mellett is meghozhatja eredményét, esetleg egy érdekes felfedezésben. Eliben nem is eszalokztunk.

Igy tehát e meredek gyalogútvényen kapaszkodtunk fölfelé, mely hol jobbra, hol balra kanyarodott, s egyre meredekebbé vált, folyton a gerincezen haladva. Tartott e fáradsó gyalogolás már vagy 10 perczig, mikor is már unni kezdttük a dolgot, nem látván egvébet a bennünket körülvevő fák sűrűjénél. A sziklak mind gyakoriabakká váltak, (közülük nem egynek éle esiklandozáván meg talpunk.) Itt-ott, a fák körül hivatogatóan kaudikált elő összefonódott indái közül a földi eper pírós gyümölcse. Nem is voltunk restek, letelepedtünk egy-egy bokor köré s pár pillanat alatt megfeszítottuk ékességétől, miközben kipihenünk magunkat. Lassankint ritkulni kezdtek a fák s a sziklak egyre sűrűbben mutatkoztak, gyanítván velünk a csúcs közelétét. Még néhány rövidke percz, s fennálltunk a Bakony keleti

Dr. Rahmer „Litteraturblatt” című lapjában (Magdeburg) jelent meg. Ekcent az elköltözött aldosan a tüködött a tudomány és az élet mezején. „Isten trónusán egyedül van az örökkévalóság üdvé”.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter *Józsis* Mihály dr. karánsebesi ügyészégi alügyész a szabadkai ügyészséghez helyezte át.

Czafolat. A most lefolyt héten több fővárosi és vidéki lapban tendenciózus hírek jelentek meg egy bajai családról, melyeknek csak csekély része igaz. Sejtelmünk sincs arról, ki terjesztette a híreket, de kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy ilyen hazug hírek terjesztését rosszaljuk és incorrectnek tartjuk.

Bácsmezei kör. A fővárosban soká fennállott Bácsmezei kör, mely létezni megszűnt, a mult héten újra alakult. A tisztviselők és választmányi tagok közt igen sok a bajai is. Összetartást és tartós sikereket kívánunk nekik.

Színházi hír. Városunk tanácsa hivatalosan is értesítette Zombor város tanácsát, hogy a zombori színházterületről kilép és a bajai színházat *Miesey J.* Györgynek adta ki. A zombori színház bizottság ilyen értelemben adta ki színházát *Deák* Péter eddigi igazgatónak.

Tanulmányi látogatás. A bajai izr. polgári leányiskola III. osztály növendékei f. hó 4-én d. u. vegytani tanárnőjük vezetés alatt meglátogatták a *Spitzer Testvérek* tulajdonát képező gyufagyárat, hogy ott tapasztalati uton tanulják meg a gyufa gyártási módját, a mi a tulajdonosok előzékeny vezetése mellett sikerült is.

Harmincz éves találkozás. Azok, a kik 1870-ben végezték a kalocsai főgymnasiumot, ez év július 9-én, mint erettség vizsgájuk harminczadik évfordulóján, Kalocsán találkozássra készülnek. Az érdekes névsort következőkben közöljük: *Baksa* Gergely, m. kir. adótárnok Kalocsán; *Baráth* Gyula, földbirtokos Ócsán (Pestm.); *Benesik* Ferencz, kir. ítélő táblai bíró Kalocsán; *gróf Bethlen* Márk, nagybirtokos Branyicskón (Hunyad m.); *Bodonyi* István (?), *Csernyus* József, főjegyző Kalocsán; *Drescher* Rezső, ügyvéd Budapestén; *Fuchs* József, plébános Hodsághon (Bács m.); *Gajary* Ödön, országgyűl. képviselő Budapestén; *dr. Halász* Ignác, orvos (?); *Holenyi* István, kir. ítélő táblai bíró Pozsonyban; *Hümpfner* Alajos, plébános Stanisecson (Bács m.); *Jnglückhoffer* Antal, m. kir. posta és táv. főtiszt Budapestén; *Jeger* Adorján nyug. becsnérendi tanár, Zala-Apáthiban (Zala m.); *bárá Jeszenszky* János (?); *Kirschbaum* Lajos, esp. plébános Titelen; *lovag* dr. *Korab* Kamil, udv. és tsz. ügyvéd Bécsben; *Koháry* Antal, m. á. v. fölleőr és oszt. f. Kolozsvárott; *Kuts* István, főgymn. tanár N.-Kiskindán; *Lithvai* Sándor (?); *Mamuzsics* Bódog, apátplébános Szabadkán; *Milassin* Lajos ügyv. (?); *Meszlényi* Lajos országgyűl. képviselő Budapestén; *Perényi* Ferencz, kir. főgymn. tanár Jászberényben; *Petrás* Andor, m. á. v. főmérnök Nagyváradon; *dr. Ringenbach* Dezső, orvos Kalocsán; *Romsics* Imre, nagybíró Dunapatajon (Pestm.); *Schäld* Ignác, plébános Ómoraviczán (Bács m.); *dr. Szánthó* Jakab, orvos Margitán (Biharm.); *Szárits* Simon (?); *dr. Szommer* Antal, orvos

csoportjának főcsésés, a Köveshegyen. Szemeink első tekintetre a keresett váromon akadtak meg, mely épen az ellenkező, jobboldali völgy kirugó sziklaparkányán emelkedik. Egy-két roskadozó sziklafal, s a felettük dűledező torony hirdeti a nagy király még nagyobb diadólását... Felémelve szemeinket oly képen gyönyörködött lelkünk, melyet ritkán lát meg a természet szép-segeit kutató ember is. Mellettünk, egy másik alacsonyabb lejtős hegyoldalon, melytől mély szakadék választ el bennünket —, a ritkuló fák közt kecskenyáj legelész. Pásztorok egy tölgy árnya alatt hűsölt, s bántos hangokat, esodás dallamokat esalt ki tilinkójából. Megfordulva, feltárukt alattunk a Kelet-Bakony a maga nagyszerű pompájában. A haranti- és keresztvölgyek egész sokasága tárta ki keblét előttünk, melyek keresztül-kasul húzóva, átkutatatlan sűrűségekkel, szét-szakíthatatlan összefonódott bünökkel fedve, s itt-ott egy koromsötétsgű sziklaodával tarkítva, biztos buvóhelyük volt a leghíresebb betyároknak is. Beláttunk a szebbnél-szebb katlanok és szakadékok mélyébe, végig vezetttük szemünket a körülöttünk elvonuló hérézek koszoruján, melyeknek királyaként kimagaslik a Köveshegy égnek meredő grániterna. — Nem az örökös hó hazája ez, nem is látjuk itt a Magas-Tátra lakóját, a sziklaról-sziklára legnagyobb könnyűséggel ugráló kárpáti zergét, s hiába keressük a magasb régiók jégkeblű virágát, a kedves havasi gyopárt, mégis szép ez, mégis elragadó!

De tekintsünk távolabb is. Kelet felé három-mértföldnyit távolban felecsillámlanak Székesfehérvár — az ós koronázó város — karsú tonyjai s gyárainak füstje elsötétíti a láthatárt; távolabb észak felé a Vértes kimagasló gerinceit hol megjelenik, hol eltűnik fürkésző szemeink előtt, odább nyugatra, a veszprémi várhegy körvonalaín akadt meg tekintetünk, melyek belevessni látszanak a messzeség homályába; s dél felé fordulva, kiegé-

Németh-Palánk (Bács m.); *Toldy* József író (?); *Tóth* Mihály plébános (?); *Utry* József fő- és szék. vásárigazgató Budapestén; *Zsuffa* Vince, főgymn. tanár (?); — a „Kalocsai néplap” már most igen meleg hangon üdvözlö a találkozókat, és biztosítja arról, hogy fogadtatásuk e szép névsorhoz méltóan fényes és impozáns leend.

Összezüta a malomkerék. Neubauer molnár malmában a mult héten megrendült szerencselenség történt: egyik inasa a saját vigyázatlansága folytán a malom kerekéi közé került és összezúzódott. A szerencsétlen fiut haldokolva szállították a városi kórházba.

Drága takarítás. özv. B. J.-né, aki csak nem régen költözött Bajára, a mult héten nagy takarítást rendezett, mely alkalommal sok papírholtmit a tűzbe dobott. Véletlenül a papírok közé kevert egy ócska borítékot is, melyben mintegy 1000 frt. volt és azt is elégette. A szegény öreg asszony azóta beteg, beteg elvesztett pénzének.

A bajai kath. Legényegylet márczius hó 25-én tartotta rendezévi közgyűlését. Világi elnöké *Boeckay* Kristóf tanár, másodelnöké ifj. *Utry* Pál ipáros, alelnöké *Laforsch* János magánzó választott. Háznagya: *Utry* Lajos ipáros. Ugyanakkor történt az egyleti részjegyek kisorsolása Szaday Kálmán hatósági kiküldött jelenlétében. Kisorsoltattak a következő számu részjegyek: 71., 337., 165., 41., 267., 303., 229., 56., 81., 104., 120., 126., 47., 237., 180., 202., 380., 308., 123., 304., 137., 170., 88., 327., 97. A kisorsolt részjegyeket *Dallmann* Benő egyt. pénztárosnál lehet beváltani. (Kéményseprő-utca.)

A színházi karszemélyzet jutalomjátéka. Holnap hétfőn lesz ez idényben az utolsó búcsú-előadás, mely alkalommal a karszemélyzet javára *Ohnel* György örökségű „Vasgyáros”-a kerül színre. *Deák* Péter e napot teljesen díjtalanul engedte át s így az egész jövedelmen társulatunk derek karszemélyzete osztozik. A darab első-rangu szereposztásban kerül színre. Ez alkalommal a jutalmazottak iránti szíveségből fellépnek: (Atheais) szerepben *Pálffy* Nina, ki nemcsak mint operette primadonna és népszínmű énekeső aratot megérdemelt babérokat, hanem mint kiváló drámai művésznő is ismeretes széles ez országban. *Murányi* *Juliska* dédelgetett hősnőnek bucsuzik egyik legjobb (Clair) szerepében. Aranyos vigkedélyű naivánk *Dulics* *Mariska* (Susan) szerepében fogja ragyogtatni művészetét. *Pápai* *Pacher* Antal a nyitair színház hőszereplése a cím-szerepben mutatja be magát először szülővárosában. Az urak közül *Lorándy*, *Beczko* és *Vadász* biztosítják szokott művészetükkkel az előadás sikerét. Előre is felhívjuk a közönség figyelmét e valóban ritka művelzetes előadásra és kérjük, hogy annak fényét minél tömegesebb megjelenésükkel emeljük.

A M. F. T. R. hajóáratának kiterjesztése Szegzárdig. Egy bajai nagykereskedő-cég többekkel társulva azon kérelemmel fordult a magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság budapesti igazgatóságához, hogy a vállalat a Baja és Apátin között fennálló helyi áratát Szegzárdig terjeszse ki. A vállalat igazgatósága — mint hiteles forrásból értesülünk — a kérvényt beérkezésekor mint tárgyalant ad acta tette, azon

sziti a táj varázshatását annak legszebb részlete, hazánk ékessége, a messze elnyuló Balaton vilámló tükrével, s a körülvevő zalai hegyek festői csoportjával.

Oh, mily fenséges látvány, melynek szemlélésébe nem fárad bele a bámoló, ihletett tekintet, de a melynek bívós hatalma alatt erősebben dobog a szív, ha magyar, felemelkedik a lélek Istenéhez, ha fogékony és nemes!

Megilletődve állunk egymás mellett, s ajkaink önkénytelenül megnyíltak, nemzeti imánk eme sorait rebegve:

„Hazádnak rendületlenül
Légy híve, óh magyar;
Bölcsöd az, s majdan sírod is,
Mely ápol s eltakar.”

„A nagy világon e kivül
Nincsen számodra hely;
Áldjon, vagy verjen sors keze:
Itt élöd, halnod kell.”

Majd még egy búcsúpillantást vetettünk a tájra, melyet bíborba vontak a lenyugó nap bagyadt sugarai, s lefelé indultunk a hegyi ösvényen. — A leereszkedést nagyon óvatosan kellett véghez vinnünk, ne hogy egyikünk valamelyik szitről lebukva, életével fizessen a pártatlan élvezetért. A nap leáldozván, sietni kezdttünk, nem akarván eltévedni, a mi ugyan kellemetlen mulatság lett volna.

Rövid felőra mulva, mikorra az erdőn már teljesen beaknyult —, ismét a kivezető völgy-nyílás előtt álltunk, s mire a falu harangjainak érczes szózatja a kilenczet zugva, imára szólította a jámbor lelkeket, mi is nyugodni tértünk.

egyszerű okból, mivel a társaság — tekintettel a kedvezőtlen viszonyokra — egy vonalát sem hosszabbítja meg, s nagyobb személyjártatokra a német dunagőzbiztos társaság körülből 10 éve, a magyar hajózás pedig fennállása óta tetemes összeget ráfizet, mert is az utóbbi — csakis a keresk. miniszter által előírt helyi személyjártatán tartja fenn. Szegzárd állomást különben a „németek” a f. évben az összes forgalomra beszüntették; ez elhatározásukra főleg a „keserűsi” dunaágon való nehéz bemenetel készítette. Egyébként a körvénnyező kérelmével a szegedi kereskedelmi és iparkamarához fordult, hogy azt partólólag terjeszse föl a kereskedelmi miniszterhez.

Irodalom. A „Budapesti Szemle” április havi füzeté *Madarász* Flóris ciszr. r. főgymn. tanár, lapunk kifünn munkatársának tollából „Verseghy és a nyelvújítás” ezimén nagyobb szabásu tanulmányt közöl.

Première. Dr. *Molvár Gyula* földink, lapunk kiváló munkatársának új darabja a „Homokzátónyok” f. hó 6-án körül először színrre a budapesti Nemzeti színházban. A darab mindannak dacára, hogy a színészek nagy animozitást mutattak iránta, a nevesebb műbírálok ítélete szerint szép sikert ért el. Szívből gratulálunk.

Közigazgatási biz. ülés. Baja város törvényhatóságának közig. bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg rendes havi ülését, amelyen *Schmausz* Endre főispán elnököl és amelyen a szakelőadók terjesztették be jelentéseiket.

Halálozás. *Fehér Lőrincz* helybeli lisztkereskedő f. hó 7-én életének 49-ik évében elhalt vég-tisztességre hétfőn d. u. 4 órakor fog vegenemni.

Befalazott holttest. Futtak községben borzalmas lelete bukkantak a kőművesek. Egy házat bontottak le, a melyet megvásároltak a most épülő apácázakolostor részére, mert szükség volt arra a telekre. Rombolás közben egy falmélyedésre akadtak, a melyben egy férfi holttest fektött. Orvosi véle nény szerint a holttest körülbelül másfél éve lehet befalazva. Az eset nagy szenzációt kellett Futtaknak. A lebontott házbán azelőtt *Essert József* péküzlete volt s többben emlékeznek arra, hogy vagy két évvel ezelőtt titokzatos módon eltűnt egy pekégény. A vizsgálát fogja kideríteni, hogy micsoda összefüggése van a mende-mondának a talált holttesttel.

Megszurkálta a fia. *Petrovics Sándor* sátoros ezimén a napokban megszurkálta a fia Ó-Beesen. Az öreg dádat ott kezelték, de miután a seb életveszélyessé vált a szabadkai kórházba küldték s a reggeli vonattal meg is érkezett. A mentők már vártak rá s bevitték a kórházba.

Megzavart esküvő. Futtakról írják, hogy a napokban egy embert tartóztatott le a csendőrség, a ki gyilkossági kísérletet követett el. *Pleskov Milos* a neve a sötét szándéku embernek, a ki megakarta ölni *Veszenilov Piroskát* esküvője napján, azért, mivel őt kikoszarolta. Templomból jött hazafelé a nászmenet, mikor az eset történt. *Pleskov Milos* lesbe állott az utcán és várta aldozait. Nem sokáig tartott a templomi szertartás, kocsikra ült a násznp és jó hangulatban mentek a lakodalmas házhöz. Egyenkint rologtak el a kocsi *Pleskov Milos* előtt. Végre oda ért eléje az a koesi is, a melyben a szép menyasszony és völégénye, *Radiszavlyev Gábor* ült. A kikoszarozott szerelmes erre a koesira várt. A mikor ez közelébe jutott, revolvert emelt a koesiban ülőkre, és négy lövést tett egymás után rájuk. Szerencsére a lövések egyike sem talált. A merénylő még több lövést is akart intézni rájuk, de abban már megakadályozták többben, körülfogták és lefegyverezték. A csendőrség a letartóztatott merénylőt Ujvidékre kísérte és átadta az ügyésznek.

Méregkeverő feleség. *Bálint Mihály* ó-beesei földmives örökösben az ivadósban élt feleségével. Az asszony megunta a folytonos békétlenkedést és elhatározta, hogy elpusztítja az urát. Kékkő és szeresika oldatot kevert hat össze és azt bele főzte az ura ételébe, a ki iszonyu kínlódás után meghalt. A hullát felboncolták, a gyilkos asszonyt pedig letartóztatták.

Elfogott sikkasztó. A hiányos nevelés és az úri passziók áldozata *Szuhanek Ferencz*. Nagy tehetséggel megáldott szép reményekre jogosított fiatal ember volt ő, ki *Sztanisics* községben mint községi inoksegéd jegyző volt alkalmazva. Ugy feljebbvalói, mint a községi lakossága szeretetét és bizalmát tehetsége és jó modora által a legnagyobb mérvben kivívta. Azonban nem becsülte meg a bizalmát, hanem azzal rutul visszaél. amennyiben úri passzióinak kielégítésére elegendő pénzzel nem rendelkezvén, a bizalmat arra használta fel, hogy számtalan hamis nyugtát készített s ezekkel körülbelül 4000 koronát vett fel a községi pénztárból anélkül, hogy turpisságát észrevették volna, sőt még a legkisebb gyanu sem merült fel ellene. *Szuhanek*, ugy látszik felt. hogy előbb-utóbb mégis csak napfényre kerül machinációja, egy napon nyomtalanul — eltűnt a községből. — Több napi várakozás után gyanakodni kezdtek, miért is a resszortjához beosztva volt ügydarabokat alapos vizsgálás alá vették, melyből kitudt, hogy körülbelül 4000 koronát vett fel ha-

mis nyugták alapján. Ezen nem várt eredmény folytán *Szuhanek* ellen az országos körözés el lett rendelve, de annak sikere nem volt. A véletlen játszotta őt a bíróság kezébe. Ugyanis *Szuhanek* Fiumében mint hajóslegény tartózkodván, a nehéz munkától megbetegedett és kórházba került, hol nevet és nacionaleját felvették s azt a kórházi költségek beszedése végett a zombori főszolgabíróhoz küldték. Volt fölöttes hatóságánál jól ismerték *Szuhanek* viselt dolgait, amely azonnal értesítette a vizsgálóbíró. Az utóbbi intézkedése folytán a fiumei rendőrség ép akkor fogta el *Szuhanek*ot, midőn az hajóra akart szállni. Egyenesen Zomborba kísérte, ahol rongyosan, lesoványodva s teljesen elzülött állapotban megérkezett s jelenleg a zombori fogház lakója.

Változások a vármegyei tisztikarban. Hauke Imre központi főszolgabírónak zombori polgármesteré történt megválasztása következtében több változás lesz a megyei tisztikarban. Igy központi főszolgabíró dr. *Balaton Gyula* ó-beesei főszolgabíró lesz, helyébe *Nikolics Izidor* zsabylai főszolgabíró kerül. Zsabylán pedig főszolgabíró *Vujevich Lajos* központi szolgabíró lesz.

Öngyilkosság. Csávolról írják; *Mayér Márton* ottani jómódu gazda, a mult heten lakása padlásán fölakasztotta magát. Tettének oka bányakadás fia miatt, a ki a szabadkai tébolydában már hosszú idő óta betegen tartózkodik.

Kossuthnak leghivebb arczképe 1849-ből. Remek kivitelű arczképe készült el a nemzet atyjának. *Gróf Kreith Bela* a budapesti Kossuthmuzeum alapítója, régen fűrad azon, hogy a szabadságharhoz legnagyobb fiának képeit hív reprodukcióban terjeszse. Most jelent meg *Kossuth Lajos* életnagy arczképe gyönyörű fényképmatban. Ez a kép az eddigiek közt *Kossuthnak* legtekéletesebb, leghivebb arczképe 1849-ből, tehát abból korból, a mikor küzdelmeinek és dicsőségének zenithjén állott. Mint ilyen kétszeresen drága ereklye, mert ebből az időből nincsen róla híven készült képünk. Ezen az arczképen minden ott van, ami benne nagy volt: a tüz, az elszántság, a hazáért és nemzetért való rajongás, a szabadságérti lelkesedés és a lángész ihlete. *Kossuth Lajos* ilyen volt, csakis ilyen lehetett. Valóban nemes és hazafias szolgálatot teljesítettek azok, akik ezen legújabb *Kossuth*-arczképet a magyar közönség számára megteremtették. Ne hiányozzék ez a kép egyetlen házból, egyetlen korból sem. Ez az életnagy arczkép ára csak 3 ft 40 kr. Az 1848-49-i ereklye-muzumban Budapest, IV. granátos-utca 14. Szabadságharcunk hőseinek és vértanuink emlékeinek e pantheonát támogatja mind, aki e becses képet megszerzi.

A *Horgony Pain Expeller* igazi népszerű háziészerré lett, mely számban esalában már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, esípőfájásnál, fejfájásnál, köszvényél, eszínál stb.-nél a *Horgony-Pain-Expeller* legtekéletesek mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az alteteknek *Pain-Expeller*rel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziészerré eredményesen használtatt az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerésztárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „*Richter*-féle *Horgony-Pain-Expeller*” vagy „*Richter*-féle *Horgony-Liniment*” kérendő és a „*Horgony*” védjegyre kérünk figyelni.

CSARNOK.

Lipcsei levél.

Lipse, 1900. márcz. 20-án.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Fél esztendeje immár, hogy elhagytam Baját, azt a várost, hova ifjuságom oly sok emléke fűz. Száz oldalú elfoglaltságom mellett is mindig találtam időt arra, hogy Bajával való connexiómat fennartsam, s ezt elértem az által, hogy b. lapjának buzgó olvasója maradtam. Mint ilyen tudom, hogy Ön minden közérdekű dolognak szívesen ad helyet lapjában. Ime, beküldöm most Önnek tudos professorom *Dr. His** egy beszédét, melyet egy szerencsétlen kártársam koporsójánál tartott. E beszéd classicus szépsége és az ifjuságnak szóló tanulságos tartalma miatt az összes nagyobb nemet lapok hasábjain megjelent, sajnos, nagyon eltorzított állapotban. Jó magam a nagyságos Szerző jóvoltából az eredeti fogalmazvány birtokában voltam. Megkísértem hát a szerző engedelmével lefordítani, talán helyet szoríthat neki lapjában, talán elolvassa az ifjuság és levonja belőle, a neki szóló tanulságot. Hiszen mindannyian eshetünk kísértésbe, de ime itt az intő szokat, egy közlisztéletben megőregedett tudós ajkairól.

Mielőtt a beszédre rátérek, engedjen meg két szót magáról a esetről mondanom.

* *Geheimer Medicinath Prof. Dr. Wilhelm His*, a lipcsei anatomia igazgatója, egyetemi tanár, ki mint a modern embriológia megteremtője tetto nevet hallhatat-lanára.

Liersch Márton 22 éves délcegz fiatal orvosnövendék volt. Mint collegát, mindannyian ismerték, hogy magába vonult, zárkózott, de igen szorgalmas fiu, ki az anatómiából, chemiából és physiologiából igen szép ismereteket sajátított el. Minthogy elvégezte a negyedik semestert, az orvosi elővizsgálatokat (tentamen physicum) kellett volna letennie. *Liersch* a kijelölt napon igazolatlanul elmaradt, s délután 1/23-kor a közeli temetőben golyót röpített agyába. Az ok eleinte mindenki előtt megfoghatatlan volt. Azt hitték némelyek, hogy ama 9 párbajtól való félelem kergette a halálba, melyet 6 hét alatt kellett volna vinnia. Ez lehetetlen. *Liersch* okleveles mestervívó, a „*Leipziger Finkenschaft*” vivó alosztályának urvezelője, és a menzuráknál teteggett ellenfel volt. Kellemetlen természetű fűlbaja is volt, (nem süketség) az már nincs kizárva, hogy ez is hatott a melancoliára hajló ifju kedélyére. De később megtudjuk még az igazi okokat is, s ezeket tanárom beszédében kellőképen kiemeli. A gyászünnepe az anatómiai intézet előadó termében folyt le. A 300 hallgatóra szánt terem feketével volt bevonva, s értékes virágokkal gazdagon díszítve. Középtől a ravatal állott, rajta számos koszorú, körülálltak mi társai, a „*Burschenschaftok*” zászlóikkal s kivont karddal, „*Integer vitae*” kezdetű gyászdal éneléklése után előlépett Prof. His, s inkább az előkhöz, mint a halottnak szólván, ily kezdé beszédét:

„Kedves barátaim! Egy szokatlanul komoly ok vezetett bennünket ma e helyen össze. Az életvidám, tudománysozjas ifjak seregéből, kik naponta megtöltik a termet, ma hiányzik egy, az, ki kényszerítve érezte magát, reményteljes életének önkézevel vetni véget. Barátai gyászolva gyűltek koporsója köré, mert meg akarnak még egyszer emlékezni arról, hogy mi volt ő nekik, s mit vesztettek el benne. S mi mindannyian, kik barátai voltunk. Isten hozzádot akarunk mondani utolsó útjára.

Az a nehéz kérdés merül immár fel, hogy vajon mi zavarta meg ez életerős fiatal ember kedélyét oly annyira, hogy felede a szerető szülöket, ismerősöket és barátokat, ily iszonyú lépésre volt kénytelen magát elhatározni. Súlyos lelki harcznak kellett e végzetes lépést megelőznie. S ime, igazolják barátai, kik utolsó pillanattól oldalánál voltak, hogy szegény nagyon is szenvedett eme harc alatt. — Az nap ment a halálba, melyen vizsgálatot kellett volna tennie. Nincs semmi látható ok, mely bennünket fejlogostna arra, hogy e vizsgálat eredményén kétkedjünk. De im azt halljuk a közelében levőktől, hogy ő éjjel-nappal, minden erejét megfeszítve tanult, mestersége izgató szerekét használt az álmod elüzendő; s im megvalósult rajta az, a mit már előtte oly sokaknak meg kellett élniök. Az ember ész u. i. — ha egyszer kifáradott — nemesak, hogy beszűnteti helyes működését, hanem elkezd helytelen irányban dolgozni, s létre jön egy kóros állapot, a lélek és kedély teljes depressiója, melynek nagyon gyászos következményei vannak. És én itt, a vizsgára való helytelen előkészülés eme áldozatának koporsójánál csak azt ismétlhetem, a mit már oly sok ifju barátomnak mondtam: csak testileg és szellemileg kipihentem menjenek neki egy vizsgálatnak. Az utolsó napokban, főleg éjeken pihenjenek, ne bolygassák azokat a könyveket, és tartsák mindig szem előtt, hogy a vizsgázó tanár sem a be-magolt és meg nem emésztett részletekre, hanem az egész anyagnak szellemi feldolgozására fekteti a fősúlyt. Ez pedig nem fog sohasem hiányzni annál, ki a szorgalmi időn át becsületesen dolgozott, erre nézve a vizsgálat állítólagos rémei elvesztik hatalmukat. — De egy szellemileg ép emberre lehetetlen, hogy ily pusztítón hason az a gond, melyet egy nagy vizsgálat okozhat. Elhunyt barátunk lelke bizonyára már nagy beteg volt, midőn e külső ok e tetre kényszerítte. S ime barátaitól halljuk, hogy ő a pesszimisztikus bölesleti irodalom bilincsei alatt nyögött, ugy, hogy szegény már régóta elveszté életkedvét. Ez nagyon, de nagyon szomorú tény, mert ime itt a bizonyág, hogy a megboldogult amaz irtó betegség áldozata lett, mely már oly sok halottat követelt. Mert minden ifju kedéllyel természetes a vágy, betekinteni az élet titkaiba, mohón kutatni szellemi táplálék után, s az egész élet bizonyos ideális felfogása. Ha már most a pesszimizmus irodalmát minden közvetítés nélkül kapják, ugy ez ölé méregként hat, s ettől óva inteni kötelessége az ifjuság minden eltesebb barátjának. Ez az irodalom nagy hatást ért el fűlbeesengő nyelvezete és látszólag zárt logikája miatt. De higgyék el nekem a természetnek és életnek megvan a maga sajátos és egész más logikája és nyelvezete, mint a mi iskoláinknak. Mi, a természet buvárai, kik az emberi élet egyszerűbb és bonyolodottabb kérdéseivel foglalkozunk, napról-napra látjuk, hogy mily helytelen a mi iskoláink logikája. Az élet minden valódi logikájának első mondata, hogy ragadjuk meg az életet szeretettel és bátorsággal, becsüljük meg mint legnagyobb javunkat, és igekezzünk neki nemes tartalmat kölcsönözni. Az élet munka, a nemes élet, munka egy nagyobb egység szolgál-

latában. Az egyes ember feladata azután feltalálni azt az állást, hol a leghatasosabban munkálkodhatik. És emez állást minden ember megtalálhatja, némelyek több, mások kevesebb munka árán. De mindenkoron csak magától az egyéntől függ, életének szép és teljes tartalmat adni. Örízkezet meg tehát k. barátain derült életörömüket, és ha megszívlelik szavaimat, úgy levonhatják belőle a tanulságot, jövőjükre nézve.

És most kísérjük el a mi szerencsetlen, lelki betegségének áldozatául esett bajtársunkat utolsó útjára, egyetemi városunk határáig. Emlékezetét mindig megőrzi baráti szívünk, és mi mindig őszinte részvétet gondolunk szenvedéseire.

E beszéd után, Harms ügyvédjelölt a „Leipziger Finkenschaft“ tagja szintén megemlékezett az elhunyt tagtársról néhány meleg szóval s felolvastá hagyatékát. Egy kis darab papíros, melyre kuszált betűkkel ez volt írva: „Tisztelettel emlékezem! bár okaim nem ismeritek”.

„Pone me pigris“ kezdetű dal éneklése után, elkísérték szegényt utolsó útjára. Nyugodjék békében!

Vajha meglette legyen az óhajtott békét, melyet itt e földön nem talált meg!

Schwarz Oszkár István

orc. növ. a „Leipziger Finkenschaft“ tagja.

SZINHÁZ.

(Márcz. 31—ápril. 6-ig.)

Szombat, márczius 31. **Fatinicza**. Operette 3 felv. Irták: *Zell és Genée*. Zenéjét szerző: *Suppé F. Deák Péter* jutalomjátéka. *Pálffy Nina* (Wladimir Gy. *Lónyai Piroška* (Lydia) *Deák Péter* (Kancsukoff) és *Lorándi (Golec)* oly színvonalra emeltek ezen nagyszabású operettes előadását, hogy bármely nagy színpadon teljes mértékben megfelelő lett volna. *Pálffy Nina* élénken játszott és szépen énekelt, mint mindig. *Gy. Lónyai Piroška* bájos volt, kedves volt, mint mindig.

Az utolsó héten már csak ismétlésekből állíthatnók össze kritikánkat, ha többet akarnánk róluk mondani.

Vasárnap, április 1. D. u. **Dobó Katicza**. Történeti népszínmű 3 felvonásban. Irtá: *Tóth Kálmán*. Ifjúsági előadás. Az előadást megelőzőleg *Dr. Varga Damján* főgyém. tanár úr tartott bevezető felolvasást. — Este: **Arany kakas**. Harmadszor, zsúfolt ház előtt került színre a szezonnak ezen legnagyobb sikert elért bohózata.

Hétfő, április 2. **Kurucz furfang**. Színtén harmadszor, jó előadásban, telt ház előtt.

Kedd, április 3. **Nagyapó**. Népszínmű 3 szakaszban. Irtá: *Szigligeti. Vadász Lajos* jutalomjátéka. Vadászt mindig jó színésznek tartottuk, ki valahányszor megjelenik előttünk, mindig igyekezettel állja meg helyét. Az érdemet akarta honorálni az a meglehetősen nagyszámú közönség, mely az estére összegyűlt a színházban. Vadász ma is megfelelt a hozzá fűzött várakozásnak. Ámbár szerepéhez nem volt elég öreg, az illúziót nem rontotta. Igen, kedvesek voltak *Pálffy Nina* (Zsuzsi) és *Gy. Lónyai Piroška* (Rafaela.) Dícsérettel emeljük még ki *Gyárfást* (Gyula) és *Beczóit* (János).

Szerda, április 4. **Szulamith**. Ötödször és meg mindig volt közönség.

Csütörtök, április 5. **Tücsök**. Falusi életkép 5 felvonásban. Irtá: *Bárcs Pfejfor Sarolta*. — **Dulich Mariska** jutalomjátéka. — Ódon szabású, naiv dolog, de közben-közben jól esik egyet látnunk ebből a zsánérból is. Dulich Mariska mindazon tulajdonságokkal fel van ruházva, melyek valakét kitünő naivává tehetnek. Epen ezért minden alakítása a legnagyobb mértékben sikerül. Ma sem tagadta meg magát. Kedvesebb és értelmesebb Fanchont nem is képzeltünk. — Az előadásnak meg volt az érdekessége is, hogy két kedvelt műkedvelőnk: *Weress Ilona* urnő és *Eckert Gyula* ur szintén közreműködtek a jutalmazandó iránt való szívesegből. *Weress Ilona* urnő Fadet anyó szerepében újból bizonyosságát adta gyakorlottságának és finom érzékének. *Eckert Gyula* ur mint Barbeaud apó tüntette ki magát.

Péntek, április 6. **A mikádó vagy Titipu városa**. Operette 2 felvonásban. Irtá: *W-S Gilbert*. Ezen szép zenéjű, régi operette kissé vontatott előadásban került színre, pedig éltető eleme a pezsgő élénkség. *Pálffy Nina* mint Yum—Yum *Deák P.* mint mikádó tüntek ki különösen.

Md.

A legjobb
szájviz.

melyet 50 év óta Oppolzer udv. tanácsos, Schnitzler, Kainzbauer tanárok és sokan mások ajánlanak, dr. J. G. Popp bécsi cs. és kir. udvari fogorvos

Anatherin szájvize

1 frt 40 kros 1frtos és 50 kros üvegekben.

Meglepő hatású, minden száj és fogbetegség, fogfájás, szájbűz és rossz fogak ellen. Erősíti a fogtűst, megóvja a fogakat a késő öreg-ségig, védi a rágó szerveket rohadás ellen.

Fogpor 63 kr. Anatherin fogpaszta üvegdobozokban 70 kr., esomagban 35 kr. Fogtömő 1 frt. Aromatikus növény szappan bőrtisztítatlanság ellen 30 kr. Minden gyógyszárban, drogeriában és illatszertárakban.

Csak akkor valódi, ha ilyen üvegekben, kék címlappal, francia nyelven arany nyomással és czegegmmel.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszertárban.

324. 1900. v. évrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenem közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbíróság, 1900. évi V. 360. számú végzése következtében **Dr. Lemberger Armin** ügyvéd által képviselt **Schlieszer Miksa** javára öv. **Szekulits János**n ügyis mint kisk. gyermekei t. t. gyámja ellen 2378 kor 18 fil. s jár. erejéig 1900 évi mártius hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 1284 kor. 25 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. kféle férfi- és gyermek felsőruha, szövetek, butorok, varrógépek és egyébbb ingók nyilvános árverésen eladottak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróság 1900. évi V. 360/2. számú végzése folytán 2378 kor 18 fil. tőkékövetelés, ennek 1899. évi október hó 27-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 177 kor 75 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Baján vhatást szenvedőknek a pesti uton lévő lakásán leendő eszközlésére 1900. évi ápril hó 12-ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szűkség esetén a becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előírandó ingóságokat mások is le és felilfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1900. évi április hó 2-ik napján.

Rácz István,
kir. bírósági végrehajtó.

Sensatio! 40% árengedmény. Sensatio!

Hatóságilag engedélyezett végleges végeladás.

Van szerencsem a nagyérdemű közönség szíves tudására hozni, hogy 37 év óta fennálló

divat-, rövid- és diszmű-áru üzletemet

teljesen feloszlatom, ennél fogva

hatóságilag engedélyezett végleges

NAGY VÉGELADÁST

rendezek,

melyre a n. é. közönség figyelmét felhívni bátor-kodom.

Az összes bolti berendezés és állványok jutányos áron eladotnak.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Sternberg M.

Sensatio! 40% árengedmény. Sensatio!

18207. szám. tkv. 899.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. bíróság mint tkvi hatóság részéről ezenem közhírré tétetik, miszerint **Dr. Fischhof Zsigmond** bajai ügyvéd által képviselt **Dr. Kemény Zsigmond** bajai lakos végrehajtónak **Farkas Péterné Rácz Erzsébet** dautovai lakos ellen az árverés 115 kor 54 fil. tőke követelés és 12 kor. ezuttali és még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144., 156. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a dautovai 556. sz. betétben A II. 1—2. sor 1035/1. és 1035/2. hrsz. a. foglalt egész házas beltelkre 878 korona kiküldetési árban ezenem elrendeltetik és annak Dautova községkormányán leendő megtartására az 1900. évi április hó 27-ik napjának d. e. 10 óraja kitűztetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kiküldetési áron alul is eladatul fog.

Árverezők tartoznak a kiküldetési ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóság irattárában és Dautova községkormányán megtekinthetők.

A kir. bíróság mint tkvi. hatóság.
Baján, 1900. évi február hó 6-ik napján.

T E M M E R
kir. albró.

THIERRY A.

mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvény-széknel bejegyzett „apóca“-védőjeggyel van ellátva. Főülmulhataatlan szer minden **mell-, tüdő-, mész-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is ki-tűnően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbátéveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsnek nevezik)

utólrhetetlen szívó erejű és gyógyíthatású. Operációkat a legtöbb esetben fölsőlegessé teszi. E kenőcs-eleg 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott eson-szút, újabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatásu mindenféle sz gyuladásánál.

Próbátéveg bérmentes 1 kor. 50 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utanzatoktól és kerüljek az értekle-ten. ugynevezett házi kenőcsöket s más efféleket.

Cim: **A. Thierry**, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz, **Pragra** Pragerhof felé, a Dél vát menten.

Prospektus ingyen és bérmentve

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utanzatát a törvény üldözi.

57174

Csak ezzel a törvény-székkel valódi. LONDON, Chief Office S. W. 48 Brixton Road. **Főraktárak:** Barmann, Angol India, Agen, Zágráb, Algier, Amsterdam, H. Sanders, Rokin S. Basel, Szt. János gyógytár, W. Krätz, Bolgrad, Nikola A. Delini, gyógytár Mihály fejedelemhez, Közönl raktár Szerbia részére. Berlin, C. Bologna, Bruxelles, Pharmacie Ch. Delacere & Co. Budapest, Török J., Dr. Egezer L. és J. Csiro, Cón a. Rh., Nois, Dreberen, Eich, Luxembourg, Schmidt P., gyógyszer.

Issigeac, Dordogne, Kopen-hága, fabrikon farma. Milánó, A. Bertolini, Malmó, Sevrige, Apot. Lejonot. Nantes, Pharmacie C. Frodot, Nápoly, Palermo, Paris, Pharmacie française, 1 & 3, Place de la République, Pharmacie Dajurey, 11, Rue des francs Bourgeois. Praga, Roma, Corso, Agenzia del Pollicinetico. Roubaix, Pharmacie F. Gerath. Sarajevó, Szeged, Temesvár, Triszt, Velence, Vienne, Zürich.

Csak ezzel a törvény-székkel valódi.

18082. sz.
tkv. 99.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. bíróság mint tkv. hatóság részéről ezennel közhírré tétetik miszerint **Tury Mátyas** bajai ügyvéd által képviselt **Sztanisicsi takarékpénztár** végrehajtatonak **Matheisz György** rigyiczai lakos ellen az árverés 400 frt. tőke követelés ennek 1899. év február hó 20-ik napjától járó 8% kamat 32 frt 80 kr. megállapított 17 frt 53 kr. ezuttali és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és 146. §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a rigyiczai 1360. sz. tjkvben A. I. I. sor 253. hrsz. a. foglalt és jelenleg Szeteló Ferenc és neje Larbatu Magdolna tulajdonát képező 225. ö. i. sz. házra és bertelekre 400 frt. — a rigyiczai 1405. sz. tjkvben A. I. I. sor és 4441. hrsz. a. foglalt és jelenleg Gomolya Imre tulajdonát képező szőlőre 86 frt. — és a rigyiczi 1406. sz. tjkvben A. I. I.—8. sorsz. a. foglalt ingatlanból Matheisz Györgyöt megillető jutaléokra 647 frt. kiküldési árban ezennel elrendeltetik és annak Rigyicza község-házánál leendő megtartására **1900. évi április hó 26-ik napjának délután 3 órája** kintzetik, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kiküldési áron alul is eladatni fognak.

Árverezők tartoznak kiküldési ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 5 % kamatokkal együtt a bajai m. kir. adóhivatalba lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóság irattárában és Rigyicza község házában megtekinthetők.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Baján 1900. évi január hó 19-ik napján.

Temmer.
kir. aljbíró

Diamant Lajos

áruháza, a városi palota sarkán,
hol mindennemű

tavaszi és nyári

ruhaszövetek

jószinű, divatos mosó kartonok, batisztok, delének, minden divatos színekben raktáron tartatnak, továbbá színes selyem- és szövet fejkendők, függönyök és ágyterítők, szabó kellékek, muszlin, organtin, bélés szatenok bámulatos

olcsó árakban kaphatók.

Egyedüli kizárólagos gyári raktára a bácskai vászon és gyöngyvirág vászon név alatt ismert legjobb minőségű vásznaknak.

10854. sz. alatt törv. védve.

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalom-össillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, oszónál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapest**en. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéjgyezés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, Rudolfsdali cs. és kir. udvari szállítók.

VÉGELADÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a városi palotában lévő

ARANY-, ÉKSZER- ÉS ÓRÁS ÜZLETEMET

végkép feloszlatom, ennél fogva

NAGY VÉGELADÁST

rendezek, mely alkalommal az összes áruk **mélyen leszállított áron** adatnak el.

Végeladásom csak április hó végéig tart.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

RÁKOSI LIPÓT
UTÓDA.

Legnagyobb nyeremény
legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény **J E G Y Z É K E.**

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő.	jutalom nyer. á	Korona
1		60000
1		40000
1		20000
2		10000
1		9000
1		8000
1		7000
2		6000
1		4000
5		2000
1		2500
7		2000
3		1500
31		1000
67		5000
3		300
432		200
763		100
1238		50
90		300
31700		200
3900		170
4900		130
50		100
3900		80
2900		40
50,000 nyer. és jut. összegben		13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró m. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel húzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztály-sorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek a tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt —,75 vagyis 150 korona
egy negyed (1/4) frt 1,50 vagyis 3.— korona
egy fél (1/2) frt 3.— vagyis 6.— korona
egy egész (1/1) frt 6.— vagyis 12.— korona

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

folyó évi április hó 10-ig,

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.
— BANKHÁZ —
Budapest, V., Váci-körút 4 a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek: és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó **Török A. és Társa főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget kor. összegben. | utánvételezni kérem | A nem tetsző törlendő. |
postautalvánnyal küldöm.

Pontos cím:

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és hálolyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Árát tuczonként eredeti párisi minőségben frt 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. és frt 8. **Bous amerie.** tuczatja frt 3., 4. és frt 5. **Női óvszerek: Hasse** tanár-féle frt 2., **Mensinga** tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3. darabonként. Ezen női óvszerek százzal is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2., 3., 4., 5. és frt 6.

Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbja frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,
Bécs, Brandstätte 3.
1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!

Le Griffon
valódi franczia
szivarkapapír és hüvely.
Kapható minden jobb kereskedésben.

18208. szám.
tkv. 899.

Árverési hirdmény.

A bajai kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint **Dr. Fischhof Zsigmond** ügyvéd által képviselt **Dr. Kemény Zsigmond** bajai lakos ellen az árverés 60 korona tőke követelés ennek 1897. évi április hó 23-tól járó 8% kamatai 27 kor 60 fil. megállapított és 16 korona ezuttali és a még felmerülendő költségeknek, továbbá csatlakozott **Dávid Jakab** bajai lakosnak 16 frt. és **Bayer Adorján** bajai lakosnak 20 frt. tőke és járulékaik kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. 146., és 156. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő a bajai 2609. sz. betétben A. I. 1. sor 142. hrszámú alatt foglalt és **Boskovits Sámuelné** szül. **Jakab Teréz** és **Boskovits Mária** tulajdonát képező 123. ö. i. sz. egész házra és 95 négyszögöl egész beltelekre 854 frt. kiküldési árban ezennel elrendeltetik és annak a kebelbeli tkvi árverési helyiségben (Mikolies-féle ház) leendő megtartására az 1900. évi április hó 27-ik napjának délután 3 órája kitűztetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezők tartoznak a kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni. Vevő köteles a vételt három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat az árverés jogerőre emelkedésétől számított 90 nap alatt 5% kamatokkal együtt a bajai m. kir. adóhivatalba lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóság irattárában és Baja város kapitányi hivatalánál megtekinthetők.

Kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.
Baján, 1900. évi január hó 18-án.

TEMMER,
kir. aljbíró.

18209. szám.
tkv. 900.

Árverési hirdmény.

A bajai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint **Dr. Fischhof Zsigmond** ügyvéd által képviselt **Berndorfer Ede** bajai lakos végrehajthatónak **Frank Armin** zágrábi lakos ellen az árverés 25 frt. tőke követelés ennek 1899. évi szeptember hó 15-ik napjától járó 6% kamatai 12 frt 10 kr. ezuttali és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő a bajai 2405. sz. betétben A. I. 1-2. sor 559. és 560. hrsz. 406. ö. i. sz. házra és beltelekre 840 frt. kiküldési árban ezennel elrendeltetik és annak a kebelbeli telekkönyvi árverési helyiségben (Mikolies-féle ház) leendő megtartására az 1900. évi április hó 28-ik napjának délután 3 órája kitűztetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezők tartoznak a kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóság irattárában és Baja város kapitányi hivatalánál megtekinthetők.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Baján, 1900. évi január hó 19-ik napján.

TEMMER
kir. aljbíró.

Hirdmény.

Folyó hó 9, 10, és 11-én
néhai Fischer Sámuel házában
(Nagy vásártér 167.) butorok,
egyéb berendezési tárgyak és
egy hajtó kocszi

szabadkézből eladatnak.

Venni szándékozők e tárgyakat
fenti időben megtekinthetik.

Ház eladás.

A néh. Dr. Lemberger Henrik
féle Haynald-utczai ház
szabad kézből eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban

Hangok a közönség köréből.

Köszönő levél Amerikából.

Az eredeti levél hű másolata szó szerint lefordítva, *Wilhelm Ferencz* gyógyszerész urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.

New-York, 1898. május 18-án.

Tisztelt Uram!

1895. évi november hó 12-én rheumatizmusban annyira megbetegedtem, hogy kénytelen valék agyba feküdni. Nyolcz hónapon keresztül ugyanazon helyen kellett fekdüdnöm, mert nem voltam képes egy hüvelyknyit is megmozdulni, testsúlyom 175 lbs-ról 130 lbs-re csökkent, jele azon izonyatos fájdalmaknak, melyeket ezen éveken keresztül elszenvednem kellett. Nem mulasztottam el semminemű kúrát. De minden félenek használatát után, ugyanis Liniment vilányos török fürdőköről stb. hallottam, és miután számos orvos tanácsát kikértem, ma sem érzem magam jobban, ugy, hogy a legutolsó orvos, kit igénybe vettem, kijelentette, hogy tölem többé pénzét el nem fogad, mert az ügyis kidobva volna.

Ezen időtájhán találkoztam egy barátommal, ki nekem a *Wilhelm-féle antiarthritis és antiarthritis vér-tisztító theáról* beszélt, mely eszhatatlan szer a esz ellen. En elmeséltem neki, hogy hány kísérletet tettem már más szerekkel és hogy kevés a bizalmam. De úgy látszik, hogy a sors keze működött közre, hogy Önnek írjak és hogy szivem még mindig remélt, hogy létezik egy segítő, a ki ki fog gyógyítani. — És tényleg ma azon meggyőződést vallo, hogy ily segítő létezik. Keptelen vagyok szavakban kifejezni azon borzasztó fájdalmakat, melyeket 3 éven keresztül elszenvednem kellett; de most már nem zavarnát semmi és a jelen pillanatban ugy érzem magam mint egy ujszülött gyermek, ki nem cseréli fel a világ összes kincsét a *Wilhelm-féle antiarthritis és antiarthritis vér-tisztító theája* ellenében.

Szíveskedjék, tisztelt uram, nekem fordulo postával 1 tuczat (12) esomag Wilhelm-féle antiarthritis és antiarthritis vér-tisztító theát küldeni.

Önnek a legjobb egészséget és hosszú életet kívánva, maradtam teljes tisztelettel

Gordon József M.

orchard st. 179. New-York.
Amerikai egyesült államok.

Kazal József könyvnyomdája

Baján.

Mindenemű könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben elvállaltatnak u. m.

• könyvek, folyóiratok, ügyvédi és kereskedemi nyomtatványok,

névjegyek, eljegyzési kártyák

báli és esketési meghívók, gyászjelentések, falragaszok, számlák,
körlevelek stb.